

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi rom. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

Megjelenik minden szombaton. — A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjajukért kapják. — Nemtagok részére előfizetési díj: egészévre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt.

Ugy a lap szellemi részét illető czikkek, mint az előfizetési pénzek a „Közművelődés” szerkesztőségének Gyulafehérvárra a várhoz küldendők.

A barátságról.*)

Általánosan hangoztatott, de talán nem tévedek, ha azt mondom, hogy sokak által nem ismert, vagy a divatos materialismus árjában uszva, legalább is félreismert eszme az, miről szólni akarok: a barátság.

Hogy állításom nem igen alaptalan, tanusítja azon körülmény, hogy minden lépten-nyomon halljuk a megszólításokat: „édes barátom”, „kedves barátném!” És ha mélyebben vizsgáljuk a dolgot, tapasztalni fogjuk, hogy biz' az csak török szomszédság s a köztük levő viszony nem a legjobb barátság.

Ez azonban természetes következménye a dolognak, mert oly embereknek, kik nagyon nyílt szívűeknek látszanak s folytonosan hangoztatják a barátságot, ritkán van jó barátjuk. Ki a nagy közönséget barátjának tartja, nagyon kevés, vagy éppen egyetlen barátja sincs. Ily ember szívének billentyűi oly gyakran nyíltak fel és csukódtak be, hogy teljesen megtárgultak és nem zárnak többé.

Ezzel azonban korántsem akarom a barátság lételetét tagadni, mert azt tagadni annyit jelentene, mint előítélettel lenni önmagam iránt.

Vannak ugyan barátok, de sajnos, hogy nagyon is sokfélék, miért a valódi barátokat nagyon nehéz felismerni. Ilyenek: felebarát, jó barát, álbarát; s van még ez utóbbiaknak egy speciális faja, melyet némely nők, különösen az amazonok jobban ismernek, s tanulmányozásukra is több gondot fordítanak, mint mi férfiak, miért is, csak, de csak is titokban mondom meg, hogy ezek az ugynevezett házi barátok.

Midőn a barátoknak ennyi fajtát látjuk, csodálkozhatunk-e, ha oly nehéz az őszinte jó barátokat megismerni?

A hölgyek, kik bejárták a szerelem édenkertjét, tudhatják legjobban, hogy több kérő közül, feltéve, hogy külsőleg mindenik csábító alak, belsőleg pedig egyiket sem ismerjük — mily nehéz egyet kiválasztani? Gyakorta megtörténik, hogy ismeretek hiányában a legrosszabbul üt ki a választás: szeretünk, de viszont nem szeretettünk.

*) Fölolvastatott a csik-somlyói rom. kath. főgymnasiumnak 1879. nov. 25-én tartott „Katalin” ünnepélyén.

Épen így lehetünk valakinek — részünkről — belső, őszinte jó barátja; de nem következik, hogy ő velünk együtt érezzen, bennünket önzés és érdekek nélkül szeressen és ragaszkodjék hozzánk; tehát nem jó barátunk. Ily eset pedig nagyon gyakran fordul elő, s a barátokbani csalódás nem ritka tünemény.

Hogy kikerülhessük a csalódásokat, ismerkedjünk meg a barátsággal; azon barátsággal, mely több a szeretetnél, nagyobb az örömmel, fontosabb a becsületetnél; mely itt a földön egyedüli vigaszunk és szívünk egyetlen balsama. „Ha a mennyei boldogság egykor leszáll — ugymond Jung — hogy a földet meglátogassa, az istennő szentélyt fog találni s a távollevő mennyet kellemesen fogja pótolni a haráti kebel, melyben a szívek egymásba olvadnak s felváltva isteni nyugodalmat keresnek egymásnak.”

Fényes bizonyítéka ez annak, hogy a barátság belső vonzalom- és jóakarattal megerősített érzelm-közösségen alapul.

Téves tehát azon materialis nézet, hogy „a barátság kölcsönös haszon köteléke,” és hogy „barátokat azért választunk, hogy mind rajtok, mind pedig magunkon segítsünk.” Ezt megczafolja Roma biboros költője, midőn így ír: „Plurima des, per pauca petas, nil accipe; si nil accipias, et pauca petas, et plurima dones, gratus eris populo, te mille sequentur amici.” Vagyis: tégy jót, de viszonzást ne remélj.

Ha azért választunk barátokat, hogy magunkon segítsünk, a jótett után — minthogy most száz perczent nem is uzsora — kétszeres jótéteményt várunk.

Ebből tehát kitűnik, hogy a barátság már természeténél fogva önzéstelen és nem a bölcsesség, hanem az erény és érzelem szolgája. Másrészt tagadnunk kell, hogy barátokat szerezni és barátságért könyörögni kell; ki a barátságot keresi, elárulja, hogy nincs fogalma a barátságról, vagy pedig nem ismeri az emberi természetet; tisztelet és rokonszenv a barátság alapfeltétele; ezen tulajdonságok öszhangzata képezi a barátságot és képezi e bizalom forrását, mely annak életető eleme. Szeretettel tartozunk felebarátainknak, de barátsággal csak a rokonkebleket ajándékozunk meg. „Valakit barátságáért kérni annyit tenne, mint kérni, hogy kölcsönözze nekem az orrát, vagy legyen oly

szives és ne nézzen rám szemével, hanem szerezzon magának más szemeket“.

A mily eszeveszett kívánságok ezek, éppen úgy hasonló az, ha valakit arra kérünk, hogy legyen barátunk.

Egy valaki a közeli múltban azt kérdé tőlem: ugyan minő fontossága lehet a barátságnak? S könnyen megtörténhetik, hogy önök közül is valaki éppen így gondolkodik. Azért szolgáljon az illető megnyugtatóására, hogy valamint minden észmének és minden tárgynak, úgy a barátságnak fontosságát leginkább kimutatja annak célja. A barátság célja pedig oly magasztos, hogy azzal a mennyei boldogságot a földre varázsolhatjuk. Vagy nem magasztos-e egyesülni a végett, hogy egymást tanítsuk, vigasztaljuk, támogassuk, sőt szükség esetén egymásnak tanácsot adjunk, anélkül azonban, hogy egymást kizsákmányoljuk? Elpanaszolhatom-e fájdalmimat a kopár szikláknak? elmesélhetem-e örömeimet az enyhe zephyreknak? . . . Bizonyára nem, mert sem vigaszt nem nyújtanak, sem örömben nem osztoznak. Lelkem rokonlélek után eped, szívem rokonszívért dobog. Ezen rokonlelket és szívet csakis a jó barátban találom meg; csak jó barátok között van meg az egyenlőség viszonya; csak egyenlők között van a barátságnak helye. Kik születés, kor vagy állás által különböznek egymástól, azok között őszinte barátság soha nem jöhet létre.

Midőn egy önhittségtől duzzadó és önmagával el-telt uracs baráti poharat ürít a csizmadiával, nem azért teszi, mintha rokonlelket keresne ez utóbbiban, hanem mivel őt egy vagy más uton céljaira akarja felhasználni. Itt úgy kitűnik az önzés, mint a szamár füle az oroszlánbőrből. Már pedig a hol önzés van, ott barátságról szó sem lehet. Teljes egyenlőség, vagy véralkati különbség szintén képtelen a barátságra. Vegyünk például egy komoly embert, ki hátrakulcsolt kezekkel, agyában nagyszerű reformkérdésekkel sétál a szobában fel s alá; beállít egy vidám barátja — feltéve, hogy ezt barátjának nevezhetjük — s egész naivsággal a vállára ugrik. Vajjon két ily különböző természet között fennállhat-e a barátság? . . . A természettan tanítása szerint az ellentétes erők vonzzák egymást és ennek alapján egy materialista ezek között is létesítene belső vonzalmat; én azonban ily ellenkező természetű emberek között állandó barátságot még csak nem is képzelek. Már pedig ha egyszer megszakadt a barátság fonala, azt többé ép egésze össze nem kötözhetjük. „Mint nyári vészek után, bármi rövidék legyenek — úgymond br. Eötvös — s bármi tisztán ragyogjon a nap, ha elvonultak, a levegő mindig kihül: úgy mindig hidegség marad vissza vizsgálódásainkból, s ha nem is más, legalább az, ki magát hibásnak érzi, el nem szokta felejteni a pillanat keserűségét. Hasztalan tagadja szívünk, hasztalan ragaszkodunk lelkünk minden erejével barátunkhoz ismét, inkább iparkodunk felejteni, mint valóban felejtenénk; s barátságunk megszakadva egyenlő folyásában, olyan mint a patak, mely ha a zuhanáson átment, sima tükörré egyesül ismét, de nem választhatja ki iszapját, melyet estében fölvert.“

Ha tehát ily kényes és sérülékeny dáma a barátság, nem lehetne e azt nélkülözni, vagy éppen teljesen mellőzni? . . . Nemeskeblű embernek nem; mert csak az képes az életet nyereseménydussá tenni és oly örömeiket alkotni, melyekért minden nép által és minden időben becsülte. Ugyanezt bizonyítja a latin közmondás: Nemo sibi satis est, eget omnis amicus amico. De nem mellőzhetjük azért sem, mert nem tartozik a csinált virágok közé; velünk születik, bennünk lappang s csakis rokonkebel melegére fejlik ki. Hogy valóban nem új találmány a barátság, tanúsítja a történelem is, melyben az ó-kortól a legújabb időkig számtalan példát találunk a barátságra.

A szentírás Dávidot és Jonatást a barátság példányképei gyanánt tünteti fel. Salamon erkölcsi mondataiban nem egyet találunk, melyekben a barátság dicsőítettik. Krisztus a barátságot a legdrágább dolgok közé sorolta és lélektani szabályokat állított fel annak kötésére és föntartására. A görögök hős korának ifjú történelmében a barátság legszebb példáira akadunk. Vagy nem képezi a barátságnak fényes bizonyítékát Patroklos tette, midőn könyek között esd Achilleshez, engedné meg neki öltözetében a myrmidonok élén harcolni, hogy a trójaiak felhagyjanak a hajók szorongatásaival, azt gondolván, hogy a peleida maga küzd ellenök.

Patroklos feláldozza magát jó barátjáért; Achilles pedig oly fájdalmakat érez elesett fegyvertársáért, a nyájas és barátságos hősrért, hogy mellette kíván az enyhet nyújtó sirban nyugodni. Orestes és Pylades belső és őszinte barátságuk folytán példabeszéddé váltak.

A későbbi időben Pythagoras, kinek iskolája barátokban oly gazdag volt, a barátság törvényeinek meg-alapítójául tekintetett. Az ő germán népeknél nem csupán két egyén, hanem egész társaságok között kötött a barátság élet- és halálra. A romaiaknál Polybios és ifj. P. Scipio; C. Laelius és P. Scipio; C. Laelius és Cicero, valamint Cicero és Atticus barátsága nevezetes. Cicero külön könyvet is írt: „Laelius vagy a barátságról“ cím alatt és azt legmeg-hittebb barátjának Atticusként ajánlotta. Horác barátjának Virgilnek tengeri utazását megénekelte. A középkorban szintén jelentékeny példákra akadunk Hohenstaufeni Konrád és badeni Frigyes, bajor Lajos és osztrák Frigyes, Luther és Melancthon barátságában. Klopstock, Ebert és Giseke között szintén a leg-melegebb barátság létezett, minek emlékére első az általuk alakított baráti kört „Wingolf“ című ódájában meg is énekelte.

És most azt hiszem, anélkül, hogy az igazságot vagy méltányosságot sérteném, állíthatom, hogy minden nemzetek közül leginkább ápolták a barátságot a magyarok. Midőn keleti hazájokat a jelenlegivel felcserélendők nyugat felé jöttek, az utközben meghódolt népeket barátokul fogadták. Az országban talált lakosok még mai nap is ugyanazon jogokat élvezik, melyekkel a magyarok birtak és birnak. A magyar barátságos ér-zületnek tulajdonítható az is, hogy hazánkban a vendég-lők csakis az újabb korban terjedtek el. Egyes ese-

tekre térve, Kemény Simon és Hunyady János között éppen oly baráti viszonyt találunk, mint Patroklos és Achilles között. Ugyan ily belső vonzalom létezett Kazinczy és Virág, Kazinczy és Kis között. Igazolják ezt Kazinczy e szavai: „Virág nem kevésbé érdemi mind szeretetemet, mind becsülesemet, mint az, kinél jobban senkit sem szeretek — Kis“. — Kazinczy és Kisfaludy Sándor között, mit megerősítenek e szavak: „A Gráciák körülünk fűzték a maguk virágláncaikat s szövetségünk megszakadhatlan“. Végre Toldy Ferencz és a fiatalság között „ki az együttérzést hordta a barátsággaal a jeles fiaknak, kik önzetlenül tudtak szeretni.“

Ezen vázlatban ohajtottam a valódi barátságot önöknek bemutatni; s mielőtt becses türelmökkel vizsgálálnék, kívánom: minél több alkalmuk legyen a jó barátokat és valódi barátnöket megismerni!

Móricz Gyula.

Anyám megtérése.

(Folytatás.)

II. Levél.

1-ső kérdés. Miért kötelessége mindenkinek a kath. szt hitre áttérnie? E kérdésre azon megcáfolhatlan igazsággal felelünk: mert az emberek már természetöknél fogva mindnyájan katolikusok, azaz: mert lelkök-, sőt testökre nézve is a legelső szükségesség, mindjárt világba léptökkor, egy kész religio, mely megkímélje öket a haszontalan kutatásoktól, mely kötelmeik s rendeltetésök ismeretére és szeretetére vezesse öket; religio, mely az isteni eredetnek oly jellegét viselve magán, melynélfogva hígyjenek benne; s mert az élet további körülményei közt sem nélkülözhetnek egy ilyen religiót, az ifjuság első éveitől kezdve le egészen az öregkor legvégső határáig. — Ugyanis ki tagadhatná, hogy az emberek éj szakon és délben, nyugat- és keleten, a szélesség és hosszúság minden fokai alatt, minden nem és állapotban, a gazdagok fényes palotáiban ugy, mint a legszegényebb kunyhókban, az isteniek- és emberiekből mitsem tudva születnek, s különösen képtelenek magukat egy oly vallással megajándékozni, mely öket rendeltetésökröl felvilágosítaná, kötelmeik ismeretére és szeretetére vezérelné; hogy tehát az ember természeténél fogva egy ideig arra van kárhoztatva, hogy nemcsak a vallási, de egyéb tárgyakban is, csak annyit tudjon, amenayire tanítatik, és sem új tanokat kitálalni, sem azokat, a melyekre oktattatik, ellenörizni nem áll tehetségében? Ezen első oktatást pedig a gyermeknek szülitöl kell nyernie. Ámde hol azon szüli, ki, ha családjának nevelését igazán szívén hordja, legrágább kincsének e földön, gyermekének fogékony szívébe nem tényleges tant, azaz igazságot, hanem tévelyt akarna oltani, legyen az katolikus, protestáns, avagy szabadgondolközü? Nem szükség e tekintetben Diderot-ra hivatkoznom, ki leánykájával a kath. katechismust szorgalmasan ismételteté, míg maga a kath. Egyház, nemcsak, de a kereszténység megsemmisítésén tötte fejét. Nem, számos példát találunk erre

nézve jelen korunkban is. Ugyan hány liberalis szájhös szönokolt már törvényhozásunk csarnokaiban Jézus társasága ellen, míg gyermekeinek tudományos és vallásos kiképeztetését ugyanezen társaság tagjainak kipróbált és avatott kezeire bizta, fényes tanubizonytságot szolgáltatván azon bensö és soha el nem fojtható meggyöződésökröl, hogy a gyermekek nevelésének tényleges tanokon, vagyis megdönthetlen igazságon kell alapulnia, és hogy nyolcz-tiz éves hitetlenek vagy ostobák, vagy kis szörnyek leendenének? Hisz még a legvallástalanabb családban is jobb a szándék az elvnél, még itt is van annyi „lélek“, annyi gyermeki szeretet a legtöbb szüloben, hogy vétkes elveit a gyermekek előtt mint veszélyeseket rejtegeti: neki a jóra, mely magának már oly nehéz, példa helyett más eszközökkel, mint ajándékokkal, ösztönt-adni iparkodik! Alig van szüli, ki azon ne volna, hogy gyermeke ne csak anyagilag, hanem szellemileg s különösen erkölcsileg is öt fölülmulni képes legyen. Igaz tehát, hogy nyolcz-tiz éves korunkig a természet tönnye, az általános öntudat itélete szerint mindnyájan katkölikusok vagyunk, s hogy a nevelésnek is katolikusnak kell lenni. — De vajjon fölösleges lesz-e, vajjon megváltoztatandó-e e módszer tiztöl a huszadik évig, menjen bár a gyermek a szüli ápoló kezek vagy alsöbb iskolából a mezei vagy házi munkára, vagy lépjen magasabb tanintézetekbe? Vajjon ohajtható-e, hogy a kis tanoncz most afölöl oktattassék, hogy a mit családja körében, vagy az alsöbb iskolákban tanult, csak álom; hogy ideje, miszerint maga alkosson magának hit- és erkölcstant; itt az idö, melyben az ész fáklyájával fölfegyverkezzék, s a hitágozatok közül csak azt, mit saját eszével belát, az erkölcsi elvek közül, mik testi hajlamaival meg egyeznek, tartaná meg? Elméjébe vessük-e a protestánsoknak a Biblia szabadítását tanító elvét, hogy a még nem is pelyhedző theologus első és végsö fokban itéljen Krisztus küldetése és természetéről, tanításai és intézményeiröl? Vagy megengedjük-e neki, hogy a szabadgondolközüakkal fölvesse magának e kérdést: van-e Isten vagy nincs? van-e lélek, s ha van, szolgáljon-e a testnek és halhatatlan-e? Ugyan kérem! helyeselhetöl lenne e mindez? Bizonyára nem. S ha mégis e bünyös módszer nyilvános nevelésünkbe mélyen behatolt, ugy a józan ész tiltaközüsa mellett leghangosabban szöl az ellen maga ezen módszer kétségbeejtö eredménye. A természet- és társadalomnál fogva tehát katolikusok vagyunk, azoknak kell lennünk a huszadik évig.

De menjünk tovább és kérdezzük meg: vajjon a huszadik évtöl a negyvenedikig emberi természetünk, egyéni ugy, mint társadalmi érdekeink kívának-e gyökeres változást eddigi valläserkölsi életünkben? Vajjon az eddig hallott igazságokban való hit, mely szívrünk és elménk kiképezésére eddig oly szükséges vala, fölösleges leend-e ezután a szerzett erények megörzésére? Vajjon üdvös-e, vajjon tanácsos-e éppen azon korban, midön a legfontosabb lépést teszi, midön pályát választ az ifju, midön megfogja az ékesszavát, a hámor kalapácsát, vagy az erömütáni művészet ezer-

féle eszközeinek egyikét; midőn a tudori kalappal fején a tudományok magas régióiban vész el; midőn az orvosi sebészi eszközökkel csak azért okoz fájdalmat az emberi testen, hogy azt megmentse; midőn a tollat megragadja, hogy annyi család sorsa fölött határozzon; midőn kardot köt, hogy a halállal megküzdjön, és örökdjék ajjé-nappal az állam jóléte fölött, vagy midőn egy tapasztalatlan ifju nővel szét frigyre lépve családot alapít; igen, kérdem, vajjon üdvös-e, vajjon tanácsos-e, hasznos-e az ifjuhoz így szólni: „Most már mindegy, hisz-e a vallás szét igazságaiban, vagy nem? gyakorlod-e azt, vagy gúnyt üzesz belőle? Lényeges az, hogy szerencsédet megalapítsd. Nem, ezerszer nem. A férfikornak soknemű elfoglaltsága és kísértetei között a legkevésbé szabad kioltani azon fáklyát, mely bevilágítja utainkat. elvenni a féket, mely egyedül képes megboláznai vad szenvedélyeinket. — És így eljutotunk volna azon korig, mely a vallási kétélyek rendes korszakának szokott nevezettni, vagyis negyventől az emberi lét utolsó pillanatáig. Ezen korban, midőn az élet tűnni kezd, leginkább fekszik érdekünkben megtudni, mi az, és mi célból adatott az nekünk; midőn a halál kérlelhetlen működése az élet erős kötelékeit bennünk és körülünk darabokra kezdi tépni, a legnagyobb szükségünk van egy biztos és vigasztaló reményt nyújtó igazságra. Hol van tehát azon kegyetlen kéz, mely a kath. igazságokból folyó keresztény reményt, az öregkor ezen egyedüli vigasztát homályba borítani, s a boldog örökkévalóságba helyezett édes bizalmunkat épen e korban kajánul széttépni merészkednék? — Ime mennyire igaz, hogy mi mindnyájan természetből fogva katolikusok vagyunk, hogy létünk első percétől annak legvégsőbb határáig első és legfőbb szükségünk egy kész religio, mely önmagunk, rendeltetésünk s kötelmeink ismeretére és szeretetére vezessen; religio, mely örök, elévülhetetlen isteni igazságokat tartalmazzon s tárjon föl szemeink előtt. Amde ezen religiót sehol sem fogjuk feltalálhatni, hanem csakis az egyedül egy, egyedül szent, egyedül apostoli és egyedül kath. egyházban. — Ezért kötelessége minden embernek a kath. szét hitre áttérnie.

(Folyt. köv.)

Missiói szónoklatok Brassóban.

„Az édes Jézus majdnem két ezredéves születésének mennyei és földi együttes örömnépén legelőször zengett angyali ének: „Dicsőség magasságban Istennek, békeség földön a jóakaratu embereknek“ magasztos értelme és isteni fensége ragadja meg elménket s emeli szívünket, midőn hálsán emlékezünk meg az urjövetei idő lefolytában számunkra a legjobb atya által legkegyelmesebben nyújtott fenséges szellemi élvezetről.

A brassói rom. kath. hitközség boldognak mondja magát főpásztorunk legmagasb kegye és legfensőbb intézkedése alapján, mely szerint Klingowström Miksa jézus-társasági atya, korunk egyházzónokainak példányszerű mestere, mint az üdvösség hirdetésére ava-

tott apostol, 1879 nov. 27-én szerény körünkben megjelent, hogy az adventi idő folytán naponkint az esti 6 és 7 óra közti időtartam alatt elme- és szívhezszóló szent beszédeit a buzgó hívő sereg ajtatosságának emelésére Isten segítségével tartsa.

Urjövetei első vasárnapja volt, midőn a nevezett híres szónok egyházunk szószékére — mint említé — huszonöt év telte után ujabból lépett. Az életszentség és tudomány szívet s elmét képző iskolájának buzgó tanítványa, midőn a szónoki kellékek remek öntetőségének teljes díszében megjelent, már első tekintetre megragadta a figyelmet, megnyugtató bizalmat ébresztett, szíves érdeklődést és kellemes hatást keltett a téres templom minden zugát majdnem zsufoolásig benépesített nemzet- és valláskülönbőség nélküli hallgató ezek kebelében. Ezen első benyomás naponkint fokozódott, úgy, hogy daczára az idő zordonságának, a hallgatóság számban nemcsak nem apadt, de nőtton-nőtt mindig. Nemes büszkeségtől dagadt minden egyes katolikus hívőnek kebele, midőn látta, hogy nemcsak az eltévedt juhok, hanem még pásztoraik is majdnem mindig pontosan megjelentek. S miért jelentek meg? Oh Istenem! Nagyon egyszerű az oka. Az igazság a még természet szerint meg nem romlott szívvel meghódítja.

Első alkalommal a kíváncsiság hozta őket az igazság forrásához és az oly özönnel áradt szívökbe, hogy sok — a mint hallottam mondani — ha tüzet esett volna, úgy sem maradt volna el a szent beszédéről. Vajha a Szentlélek kegyelmének tüze forrasztaná egygyé őket velünk!

Szent hitünk egén ragyogó napunk, Jézus üdvigéit a nagy szónok a maga magasztos egyszerűségében és fenséges valóságában adta elő. Szívöl szólott szívekhez. Az igazság fegyverével minden támadás nélkül meggyőzte az elméket. Mindenekelőtt küldetését, küldetése célját céljának, eszközeinek megválasztását tárta lelki szemeink elő. Világot akarván javítani: szívet javít. Ki legyen az orvos, ha nem teremtője? Ki a teremtő? Honnan ismerjük? A szentírás és hagyományból. De nem elég ismerni, megismerni, elismerni és megvallani tartozunk, s így az anyagelvűség, észelvűség, közömbösség minden áron tért veszít. Kihez menjünk? Krisztushoz. Ki ő? Isten ő — a jövendölések szerint — feltámadása alapján, a szívek és elmék általános meghódítása folytán

Eszköze a malaszt, melyet a szentségek által közöl velünk, s ha ujból elveszítettük, a töredelem szentsége az, mely által Isten véghetetlen irgalmából bűneink bocsánatát megnyervén, ujból a kegyelem állapotába jutunk, méltók leszünk az élet kenyere élvezetére. A házasságról, mint a társadalom alapjáról; a nevelésről, mely a szülők kezébe van Istentől letéve, a vasárnapok megszentelése, az ünnepek megtartásáról, és az egyháznak ebbeli joghatóságáról; végül bucsubeszédében a keresztény állhatatosságról szólott. Ezen csak legfőbb vonásaiban felsorolt rendben oldotta meg sikeresen advent utolsó vasárnapján dicső feladatát feledhetlen szónokunk. Feledhetlen lesz ő egész a késő

unokák koráig. Nem érzem ugyan magam csekélységem tudatában hivatva az egyházi szónoklat nehéz, de fényes pályáján oly soká és annyi érdemmel működött férfi fölötte még dicsbeszédet sem tartani s így annál kevésbbé szent beszédeinek külalakjáról bírálólág nyilatkozni.

Azban legyen szabad annyit kijelentennem, hogy előadási modora minden a szónoklat terén működő egyén számára valódi iskola volt. Ha a természetességet, melylyel tárgya fenségéhez mérten szólott; ha a vonzó egyszerűséget, melylyel a legmélyebb fogalmakat világossá tette; ha a gondolatmeneti erőt, melylyel bizonyításoknál haladt; ha továbbá a képletek gyönyörű alkalmazását, a keresettség nélküli hasonlatok találóságát; ha a nyelvezet talpraesettségét a legfenségesebb eszmék kidomborításánál úgy, mint a beszótt kedvesen találó példák és mesék ecsetelésénél; ha a könnyen érthető előadást — mely hanghordozásban és taglejtésben páratlan; mert nem mesterkéltségek — igen, ha mindezt tekintjük, nem titkolhatjuk el bámulatunkat, s tiszteletünk adóját leróni elodázhatlan kötelességünknek tudjuk.

Testvér volt ő köztünk — mint mondogatá — de ugyis szeretett, mint édes testvér. Szeretetének főszemélye azonban nagys. Möller Ede helybeli apát-plebános ur vala. Ő nagysága valóban méltó is erre; mert a gond és figyelem, melyet szeretett szónoka iránt tanusított, versenyez az anya gondosságával és a jó pásztor figyelmével. Hála és dicséret ezért. Mindenekelőtt azonban legkegyelmesebb főpásztorunknak tartozunk legmélyebb hódolatteljes hála köszönettel. Ő nagyméltósága, ki kedves nyája lelki üdvét folyton szerető szíven hordja, méltóztatott kegyes tekintetét brassói hűveire fordítani és nekünk a hit gazdag talajába biztos kezek által oltott mindig zöld karácsonfa örökemlékü felállításával egy istenes karácsont szerezni, hogy gyermeki örömünk teljes, boldogságunk pedig tartós legyen. Mikép háláljuk ezt meg? Nincs más mód erre, csakis az, ha minden lépésünkben, minden legkisebb tényünkben azon leszünk, hogy a mi legkegyelmesebb atyánk lehessen bennünk mindig teljes örömét, kinek életéért az örök Atyánál naponta buzgón esedezünk, hogy legyen az nestori és teljesen boldog.

Emmánuel.

Lelkipásztorokdási esetek.

I.

A lelkész jelenti a püspöknek, hogy két személy, kik régóta együtt élnek s a közvélemény által házastársaknak tartatnak, a lelkiismerettől ösztönöztetve, kívánának a pap jelenléte és áldása által valóban megkötni a házasságot. Minthogy azonban eddig csak ágyaságban éltek, a világ pedig őket — előadásuk szeri út — mint házásokat ismerte: a nyilvános kihirdetés alól nyilvánosan felmentetni és nyilvánosan megeskettetni a botrány kikerülése végett nem igen szeretnék, nehogy t. i. fölfedeztessenek. Kéri tehát a püspököt — tecto nomine — mentené fel őket a kihirdetés alól, hogy

így titokban két bizalmas tanu előtt convalidálnak, azaz kötnék meg a házasságot. A püspök megadja a kívánt engedélyt s így az esketés is megtörténik — formaliter — a bizalmas tanuk előtt.

De minden titkolódzás daczára is az eset napvilágra jön s azonnal kezd a közvélemény is mind világosabbá lenni, hogy t. i. a kérdéses személyeket nem tartották az ismerősök házasefeleknek, sőt igen is tudták, hogy ők soha sem voltak megesketteve. Kérdés: érvényes-e a kihirdetés alóli felmentvény? — és a házasság?

A felhozott ok nem lévén igaz, nagyon természetes, hogy a kihirdetés alóli felmentvény érvénytelen. De ezáltal a házasság nem válik érvénytelenné, hanem csak törvénytelenné, feltéve mindenesetre, hogy semmi bontó akadály nem állt ellene.

II.

Péter fogadalom által kötelezi magát, hogy 10 éven át, ha Isten élte, egy igen szegény özvegy asszonynak bizonyos mennyiségű gabonát, avagy pénzt fog ajándékozni a különben is terhes család könnyebb megélhetése végett. Két év mulva az özvegy meghal. Kérdés: kötelezi-e a fogadalom Pétert még továbbra is t. i. a még hátralevő nyolcz év tartamára? vagy l. i. ő esetleg meghal, az utódokat és örökösöket?

Miután Péter fogadalma tíz évre szól, világos, hogy köteles a megígért mennyiségű gabonát avagy pénzt még a hátralevő évek alatt is adományozni, annál is inkább, mivel a fogadalom célja — t. i. a család könnyebb megélhetése — az özvegy halálával még nem szűnt meg.

Ha azonban Péter hal el előbb, az örökösöket a fogadalom nem kötelezi, mert a fogadalom csak a fogadalomtevőt terheli és senki másra nem nehezedik.

Bálogh Ignác.

TÁRCZA.

Két Badacsöny.

(Költői beszély.)

(Folytatás.)

A vár-lak gyorsan kiürült, mielőtt a veszély jött...
Messze vidéken jár kel öreg Badocsány karavánja,
Mig oly helyre talál, mely ment lehet a csatazajtól.

* * *

Mennydörgés, vihar az, mely dúl a Bakony magas ormán?

Szörnyű fergeteg az; nézd, mint inog a sudaras fa.
Meg meghajlik a törzs... föl akar tán kelni tövéből!
Mindenik ága recseg s darabokban hull le a földre.
A delelő nap látta e szörnyű vihar elenyésztét...
Már a vihar megszűnt; — a rengeteg utja hová visz?..
Oh, de hiszen nem rengeteg ez!.. Nézz csak tetejébe!
Ott nem zöld lombok rezgnek fuvalommal enyelgve..
Nézd, nézd fényét! Hegy nyeri ezt a napsugarától?
A vérengző dárda az ott; diadal tüze lángol
Most a hegyén, a midőn hős karból néz fel az égre.

Mint viharos felhő, mely bérce szakadva merül ki,
Megtépett szárnyal fut az ormokon át s elenyézik:
Ugy fut s rejtődzik Kupa népe, ha bir menekülni.
A völgyön lefelé győztes had előtt a vezér jő:
Hős Venczellin. rettenetes fajzatja nyugatnak.
Testét pánczélos ruha fölvertézve borítja,
Hogy kard — távolból se lehet tán látni szemébe;
És ki merész volt ebbe tekintni, örökké vakult meg.
A pártos Kupa is megkísérlette, de így járt,
S földarabolt tetemét most ott hordatja utána.
Más és más daliás lovagok válnak ki e hadból,
A diadal hírét viszik ők rohanó paripákon.
... Nézd csak mint halad ott Zajlár, elhagyja a többit,
Mintha viszontlátás gyönyörét szomjazva röpülne!
Ezt feketés fodrokkal övedzett arca mutatja.
Válláról libegő ruha leng és játszik a széllel,
Mely e ruhába kapaszkodván, kimerülve repül már.
Tán ez a mén, ura gondolatát megelőzni akarván
Vágtat olyan gyorsan, hogy a habtól fődve fehér lett?
Oh nem, nem habtól lett ménje fehér e loagnak!
A természetől örökölte e szint: ez a mén az,
Melyet megmentett, — a midőn kiragadta a vészből
Bájkáját Zajlár, ama rémületes viradatkor.
Könnyen szedheti ez gyors lábait; a csatasíkon
Nem vett részt a harc viharában. . . . nincs kimerülve.
Mégkimélte amott gazdája, hogy itt vegye hasznát.

Végre felér Zajlár a kedves orom tetejére . . .
Hah! de hol a vár lak? . . . Nincs, csak düledéke ma-
radt fenn,
És hamuval fődten panaszolja romokba dülését.
„Hát Badocsány . . . a lakók hol vannak . . . Bájka
hová lett?
Mely kőfal-düledék lett sirköve s halma ezeknek?!
Tán e gerendaüszök hamvától fedve nyugosznak!
. . . Minden enyészik a földön . . . Volt örömem hová
lettél?

Lakhelyeden most e szomorú temető keserit el.
Hát ifjúságom gyönyörét letiporni mi vágyott? . . .
Menny-e avagy pokol az, mely lét örömét kirabolja?!
Igy letiporni a szív vágyát, megvetni imáját
Telhet-e Istentől . . . kedvét mint töltheti evvel?! . . .
Még a kereszt-jelvény sem biztathatja a gyászlót.
Hogy még egyszer megnyílik üdvének eme zára.“

Nincs ki búsongón könyörülne, ki szív-viharában
Zajlárnak keblére derút hozhatna szavával.
És mégis . . . mégis valahára lakókra találhat:
A volt békés lak romjából jönnek elébe
A szárnyal menekült s már megtért röpke galambok,
Mily szelidek most is! vállára kezére leszállnak . . .
Gyenge teremtmények, mért sebzitek újra a szívet,
Melyben a vad kinok dulásban már kimerültek!
Sejti az ugys e lak sorsát és sorsotok érzi.
. . . Hah! de zománczos tollzat közt levelecske tűnik
fel . . .

Egy percz . . . és a galamb pihegő szíve ott ver a hősén.
És míg ez elzokogá fájdalmát s Bájka szerelmét:
Zajlár irt üzenetre talál; megörül s vidoran szól:
„El e vidékről hát! . . . Szárnyat ti szelidke galambok,
Szárnyat Zajlárnak! . . . Héj mért nem kelhet e szárnyra

Lelkem, hogy míg a nap szél-rengétegekre sugárt hint,
Völgyéhez vezető medrén eljutna ma estig!
Oh de a nap háromszor nem nyugoszik le az égen:
Zajlár ősz Badocsányt s Bájkát kebelére szoritja.“
Mond a vitéz, s ménjét tüstént a nagy utnak eresztí.

* * *

A menekült Badocsány karavánjával hol időz most?
Szűlfás rengetegek közt lelt nyugalomra való helyt,
Hol szeliden kanyarogva kicsinyke meder szedi össze
A „Meszesen“ gyűjtött vizeket, s viszi hegy-labyrinth
közt.

Csipke, kőkénybokrokkal telt vad téren üték föl
Sátraikat, honnan szemközt nézhetnek a „Rézre“
S balról kéklőn görnyedező hegylánczra — Meszesre.
Nincs e vidéken nép, csak alig járt más eme völgyön.
Mint Töhötöm seregével; az is szétnézve a csúcsról,
— Mely meguralta a hódítót, s táplálta vadával —
E bérzig fekvő völgyet vadasul jelölé ki,
S s o l y o m o l ó helyként kedvelte utóbb ivadéka.

Most, hogy öreg Badocsány szállást kért s nyert eme
völgyön,

A vad csorda előbb rettegve kerülte lakását;
De a midőn nem láta veszélyt, eljött csapatokban;
Most bámulva időz az előbb félt lak közelében.
Nem csoda, hogy Badocsány nyugalomra, örömmre talál
itt. —

Él e vadonban, mintha teremtés kezdete lenne;
Lelke nyugodtan járja a természet remekét át,
S gondviselőjéhez jutván ima rezgedez ajkán.
Ily nyugvást ohajt ő szerzeni Bájka szívének.
Elviszi ezt susogó csermelyhez, völgyi virányra,
Hogy madarak dalait hallván vig dalra hevüljön.
S hogy koszorút kössön, maga is fürkészt nefelejtset.

De Bájkát nem vonzza a természet gyönyörével,
Lelke nem itten jár, elszáll az messze vidékre,
Hol Kupa bosszuló hadait gondolja dühöngni,
Mint ki a lángba borult falvak panaszára figyelmez.
Képzeli, hogy szaporodva e had Duna és Tisza partján
Tért nyervén, mint tör majd a fejedelmi hadakra;
Képzeli, mint foly a harc . . . Megrendül lelke, ha látja:
Mint vágtat Kupa ott . . . nem nézve az ellene szegzett
Dárdákat, a melyek ropogás közt hullnak a kézből —
A megrendített ellent darabolja vasával.
. . . Most neki tart Zajlárnak . . . „Hah Kupa!“ — így
riad ez föl,
Szemlesütöten kezd mentségként szólni az aggzhoz:
„Jó Badocsány! távol lakainkhoz tévede lelkem . . .
S mért nézsz oly vidoran! Nem gondolsz semmit
azokkal?

És . . . és . . . úgy fáj, hogy vendégedtől soh' se kérdéd:
Mért jöttél hozzám lányom, mért hagyta atyád el?
Vagy, ha tudod mindezt, nem hallád még, hogy apámtól
Mint menekedtem meg . . . nem vágytál hallani erről?
Igy akará titkos búját leplezni a lányka.

(Végo köv.)

Kisebb közlemények.

— Iskolaszentelési ünnepély Csik-Szt-Domokoson.

Folyó hó 16-án (vasárnap) Csik-Szt-Domokos r. kath. egyházközsége fényes és lélekemelő ünnepélynek volt tanuja. Ugyanis áthatva azon magasztos gondlattól, hogy csak a nevelés ügyének lelkes felkarolása és fejlesztésétől függ mindazon remények teljesülése, melyeket a családok, községek s édes hazánk az ifjúsághoz kötnek: a népnevelés szt oltárára egy nagy díszes palotaszzerű tanítói lak s iskolaépület felállítása által nagyszerű áldozatot tett le. Ennek felszenteltetése s a közügynek átadása a fennirt napon történt.

Az ünnepély istentisztelettel vette kezdetét. A szt misét teljes segédlettel ngs és főtisztelendő Erános z J. cz. kanonok és kerületünk főesperese mondta. Az egyházi szónoklatot „engedjétek a kisdedeket hozzám jönni“ stb. jelige alatt helybeli plebános főt. Murányi K. ur tartotta. Beszéde igazán népszerű, tartalomdus és alkalmi vala. Avval kezdte, hogy e nap (16-a) két szempontból nevezetes előtte: először, mert 10-ik évfordulója ittlétének, másodsor, mert ez idő alatt maga elé tűzött céljai egyik legfőbbikét — egyházközségében a nevelés szt ügyének a törvény követelményeinek megfelelő tanítói lak és iskolaépület felállítása által nagyobb lendületet adhatni — mai napon elértnek látja; mert az épület készen áll, s mintegy csalogatni látszik a kisdedeket: „engedjétek hozzám jönni őket.“ De mire az epület csak inteni látszik, remek szónoklatával megtette azt a plebános ur. Ugyanis, hogy a nevelés fontosságát hallgatói előtt világosan feltüntethesse, s a szülőkből iskolakedvet ébreszsen: lefesté előttök először is az iskoláztatás áldásos következményeit, másodsor a szülők az iskola iránti hanyagsága- és hidegségének elébb-utóbb bekövetkezni szokott átkos kárait; — majd pedig áttért annak fejtegetésére: mi egy községre nézve az iskola, ki kiket és mit tanít ott? Ezek fölfejtése után — bár midőn a község iskolát emelt, legszebb s elengedhetlenebb köteletségét teljesíté — a szónok ur igen méltányosnak tartá kiemelni a népnek, a képviselőtestületnek, az iskolaszéknek, az építész- és munkásoknak az építés körül kifejtett izzadozó fáradozásait. Pro coronide pedig hálás és kegyeletes szavakkal emlékezett meg kegyelmes főpásztorunkról dr. Fogarasy Mihály ő nagyméltóságáról, ki a templom pénztárából engedélyezett 900 forint és saját zsebéből ajándékozott 200 frttal igen érezhetően segítette a 9000 frtba került monumentalis épület létrejöttét.

Templom után az épület felszentelésére indultunk. Keresztek és zászlók alatt szívből fakadt hálaengedések között vagy másfélezer lélek kísért oda. A szertartás aktusa után a főesperes-kanonok ur szokásos eloquentiájának erejével „a bölcs fiu örvendezett a tyját, a bolond pedig szomorúsága anyjának“ — motto alatt egy lelkesítő beszédet intézett a szülőkhöz, fejtegetve, hogy a szülők épen maguk szerezik meg emez örömet vagy szomorúságot, aszerint, mint gyermekeiket az iskolába küldeni ohajt-

ják, vagy nem. Azért inti a szülőket „a bölcsesség és fegyelem megtanulására, az okos igék értésére és a tudományoktatásának, az igazság, ítélet és egyénesség elfogadására; hogy a kisdedeknek eszesség, az ifjunak tudomány és érzelem adassék.“ (Pld. k. 1 r.) És ezek elérésére lelkesítőleg mondja: „tanítsd fiadat, és bajlóddjál vele, hogy gyalázatában ne kelljen megütköznöd.“ Eccl. 30. Mivel pedig minden szülőnek a nevelés- és tanításra vagy nincs elegendő ideje, vagy épen hiányzik tudománya is: az iskolát ajánlja figyelmökbe, melynek vezetői kisdedeik szíve- és lelkenek megadják azon tápot, mely nélkül puszták és üresek azok: a szívnek nemes érzelmeket, az értelemnek hasznos és szükséges ismereteket, az akaratnak helyes irányt, az észnek józan okosságot, vágyainknak tárgyat és határt stb. — Ezért buzdítja a kisdedeket is, hogy szüleiket s ezek helyetteseit, tanítóikat tiszteljék és szeressék, hogy „hallgassák meg a tyjok oktatását és ne vessék meg a nyjuk törvényét, mert csak így örvendeztetik meg a tyjokat is. s vesszik el a nyjuk szomorúságát.“ — Végül ő nagysága is az ünnepély hőseit élteti.

Ezek után megyénk kir. tanfelügyelője tek. Éltes Elek ur kötötte le a nép figyelmét tanügybuzgóságát kitüntető, költői hangulatu beszédével, melyben az iskola és ebben tanult ismeretekről szólott, hogy ekképpen feltüntesse az iskoláztatás nagy fontosságát.

Eme beszédeket követet harsogó éljeneket helybeli postamester tekintetes László Ferencz urnak „a szülők kötelmeiről gyermekeik nevelése körül“ — című értekezése váltotta fel, melyben hangsulyozza az értelmi és testi nevelést, s miket a szülők e tekintetben megtehetnek, elősorolja; mikre képtelenek, azok elsajátítására értekező ur is az iskolát ajánlja nélkülözhetlen eszköz gyanánt. Felolvasó ur kedves nejével Rozsdás Verónikával azáltal is emelte az ünnepély magasztosságát, hogy mint keresztapa több mint 50 szegény gyermeket tényleg ellátott a szükséges tankönyvek- s egyéb tanszerekkel. Fogadják a nemesszivü jötevők az általok oly melegen szeretett ártatlan kisdedek azon hálaimáját, mely szerint kéri fogják az Urat, hogy jötevőjüket sokáig éltesse.

Az ünnepélyességek után a plebános ur vendégei lettek a kerületi papság közül többen, és Szt-Domokos értelmisége. A megyét képviselték a tek. kir. tanfelügyelő, Zakariás Antal járási szolgabíró, Mihály Ferencz aljegyző édes apjával Mihály Gergely cz. alkirálybíró ural, s több más urak. Az ebéd vigan tolyt le. A legelső toásztot a házigazda ur tartotta püspök ő nagyméltóságára. Ő excellentiája, mint a háziur mondá, kielégítője az éhezők és szomjazóknak, mert gyönyöre a szegénység felkarolása; vigasztalója a betegeknek, mert ezek bátorító angyalukat látják benne; tanítója a tudatlanoknak, mert ezek nemcsak Fehérvár és Szt-Miklós, hanem Erdély több más iskolái es tanítói állomásai is nagyon sokat köszönhetnek bőkezűségének. És Szt-Domokos is mindig csak hálásan gondolhat a

jótevő főpásztorra, mert részint engedélye, részint ajándékával 1100 forintig könnyítette hivei terheit az iskolaépítésben. E toásztot viharos éljenek követték. Majd a főesperes ur állott fel, üdvöt mondva a lelkes papra főt. Murányi K. urra, kinek az új mű létrejövételében óriási része volt. Így következtek tovább a többi köszöntések is: a községre, a főesperes s tanfelügyelő urakra stb.

De ezek alatt a talu is mulatott. A község örvendése a nagy és dicső mű befejezése fölött, népmulatságot rendezett. A négytizesben folyt a táncz a fiatalok részéről, mely átment az éjbe is. Az öregek pedig a kiosztott pénzeken vett kedvderítőtől töltögetve, beszélgettek a multról, apáik s ösapáik tetteiről s azon időről, midőn a kisderek deszkadarabokból készítettek a lakó tanítványokról beállítottak le tudományukat.

Esti 8 órára a helyi intelligentia is bált rendezett az iskola egyik nagy tantermében az iskolakönyvtár javára. Egy másikban példás kitüntetést és dicsőretet érdemlő képviselői tagok rendeztek maguknak igen szép vendéglakással vacsorát, s szintén jelenlevő feleségükkel jártak vig tánczokat. A könyvtár javára rendezett bál fényesen sikerült a Gyergyó- és Csikból összerereglett fiatalok élénk részvétele által. Az iskolának elég tágas termei tánczteremnek szűkek valának, mert egyszerre csak 60 pár tudta a francia-négyest eljárási a szt ügy javára. Belépti jegyeiket sokan gazdagon váltották meg. A bál tisztajövedelme a könyvtár javára 40 (negyven) frton felül áll.

Ezekben foglaltatik röviden a szt-domokosi iskola-ünnepély leírása, mi egyszersmind legyen méltánylása az egyházközség lelkes papja főt. Murányi K. tanügyszeregetének, az iskolaszék buzgó tevékenységének, a képviselőtestület áldozatkészségének, az építész tek. Lengyel Gergely szakügyességének s a munkások fáradságainak — az igazán nagyszerű mű felett. Mert ez új mi, mint tanítói lak és iskolahelyiség, célszerűség szempontjából — nem levén emeletes, mi az ugrádozni, szökőcselni szerető kicsinyeknek kárára lehet — Csikban nem sok társat számlál. De ez ünnepélynek még azon hatása is megvolt, hogy míg a szt-domokosiak keblleg valódi örömeiket élvezének: addig a nagy számban oda sereglett idegenek is tanultak a fényes példán — hasonlóan buzgólkodni a népnevelés ügyének érdekében. — Adja az Ég, hogy több ily ünnepélynek lehessünk tanúi! Ekkor lassanként eljő, mit szívből ohajtunk — a népnevelés országa. Karczfalva, 1879. november 23.

K. Prótás.

Irodalom.

— **Értesítés.** Pályanyertes munkáim t. cz. megrendelést tisztelettel értesitem, a) hogy „Szabadság, egyenlőség, testvériség“ című dolgozatom 2-dik kiadása m. é. november hóban megjelenén, már

valamennyi megrendelésnek elég tétetett; felkérem azért mindazon ft. urakat, kik ezen munkámat megrendelték, ha mai napig sem kapták volna meg, sziveskedjenek ezt levelező-lapon tudomásomra hozni; — b) hogy „Szabadelvűség, szabadság és vallás“ című művem még e hóban fog második kiadásban megjelenni és megjelenése után azonnal expedáltatni.

Ha alkalommal batorokodom azon főt dő esperes urakat, kik 5 kros postabélyeggel ellátott, tehát minden költség nélkül visszaküldhető aláírási ivaemet (charta subscriptionis) hozzám visszaszármaztatni szándékoznak, alázattal arra kéni: kegyeskedjenek ezt legkésőbb február hóban megtenni, hogy ezen ügyben tájékozva legyenek.

Végejelentem, hogy mindkét munkám még intenciókra is megrendelhető nálam. „Szabadság, egyenlőség, testvériség“ ára 1 frt 20 kr (vagy 5 intentio elvállalása); a másiknak pedig 2 frt (vagy 8 intentio).

Kelt Domaházán, u. p. Ajnácskő-Zabar (Gömörmege), januárhó 2-án 1880.

Sullay István,
egrimegyei plebános.

A napi események köréből.

— **Vizkeresztnapján** főpásztorunk ó nagyméltósága magas jelenlétében az ünnepélyes szent misét mélt. Lőnhárt Ferencz vál. püspök és nagyprépost ur mondotta, a szent beszédet pedig Grál Miklós ujonnan kinevezett székesegyházi lelkész tartotta. A komoly lassúsággal, de mégis elég élénkséggel tartott előadás zálogául szolgál annak, hogy ifju paptársunk — különben is megnyerő modorával — a megkezdett szép pályán egyházunknak jeles bajnokává fog fejlődni s mint ilyen szent vallásunk érdekeinek jó szolgálatot tenni.

— **Merénylet a spanyol királyi pár ellen.** Alig egy hónapja, hogy M.-Krisztina főhercegnő Spanyolország örömjongása közt összekelt Alfonzo királylyal, s már megdöbbszent merényletről értesítnek a hírlapok. Decz. 31-én ugyanis egy Francesco Otero Gonzales nevű egyén a királyi palota bejárata előtt a királyi párra löött. Az egyik golyó a királyné arca mellett röpült el, a nélkül, hogy talált volna. A merénylet általános indignatiót keltett. Midőn a királyi pár az operába s onnan haza kocsizott, a nép leglelkesebb ovatiókban részesítette s másnap a templomokban hálaadó isteni tisztelet tartatott a szerencsés megmenekülésért. Merényletek szerencsétlen idejét éljük. Imádkozzunk, hogy Isten fordítsa el a nemzetektől ezen borzasztó csapást.

— **Az irodalmi társulat pénztárába 1880-ra tagdíjakat fizettek.** És pedig: a) pártolási díjat 5 frtot: Benkő Pál Gyó-Kilyénfalva, B. Bergay József N.-Szében, Joksman Nándor Gy.-Fehérvár, Veress Antal Csik-Szt.-Tamás, Bodó Alajos Csik-Somlyó, a szent-ferenczrendi óvári zárda Kolozsvár, a minoritarendi társház Kolozsvár, Décsy Péter Segesvár, Möller Ede Brassó, Wiegand János Szt.-Ágota, — b) rendes működő tagsági díjat 2 frtot: Dr. Tódor József Gyula-Fehérvár, Özsváth Mózes Szász-Sebes, Pap János Köröspatak.

Kiadja: Az erdélyi rom. kath. irodalmi társulat. Szerkesztő-bizottság. Felelős szerkesztő: BIRÓ BÉLA. Szerkesztőtársak: BALOGH IGNÁCZ, CSERNI BÉLA, CSISZÉR JÁNOS, Dr. TÓDOR JÓZSEF.

Nyomatott Klüger Bernátnál a lyc. gyorsajtóján Gyulafehérvárt 1880.